

Mediepedagogiske perspektiver

Yvonne Fritze, Geir Haugsbakk
og Yngve Troye Nordkvelle (red.)

Mediepedagogiske perspektiver

Mediesosialisering,
undervisning om og med medier

CAPPELEN DAMM
AKADEMISK

© CAPPELEN DAMM AS 2015

ISBN 978-82-02-43612-4

1. utgave, 1. opplag 2015

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Cappelen Damm AS er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Omslagsdesign: Ane Valderhaug

Omslagsfoto: Jan Haas/NTB Scanpix, A Majeed/AFP/NTB

Scanpix og Thinkstock by Getty Images kasto 80

Sats: Laboremus Oslo AS

Trykk og innbinding: Livonia Print SIA, Latvia

www.cda.no

akademisk@cappelendamm.no

Innhold

Mediepedagogiske perspektiver - en introduksjon	11
<i>Yvonne Fritze, Geir Haugsbakk og Yngve Troye Nordkvelle</i>	
Behov for ettertanke og faglige avklaringer	11
Mediepedagogikken som et tredelt fagfelt	14
Et stort spekter av temaer og tilnærminger	17
Bokens struktur	18
Ulike målgrupper	21
Kapittel 1	
Barne- og ungdomskulturen i endring - om å vokse opp i et komplekst nettverkssamfunn	23
<i>Geir Haugsbakk, Brit Svoen og Anne Mette Bjørgen</i>	
Nye oppvekstvilkår	23
Et nytt samfunn	24
Et nytt syn på barn og ungdom	25
Medienes plass og funksjon	26
Nye utfordringer	27
Produsere for å dele - framveksten av en delings- og produksjonskultur	29
Tre tidsbilder	30
Barn og unge som medieaktører og medieprodusenter	31
Ulike produsenttyper	32
Deltakerkultur i fire faser	33
Kommunikative strategier	34
Medieerfaringer fra fritid - kobling til klasserommet?	35
Digitale fortellinger som ledd i skolens arbeid med digital kompetanse	36
Læring og identitet	38
Digitale fortellinger som brobygger mellom skole og fritid	39
Muligheter og utfordringer for skolen	40
Avsluttende kommentarer	41

Kapittel 2

Medienes utfordrende vei inn i skolen	47
<i>Geir Haugsbakk</i>	
Ulike perspektiver og temaer	48
Skolen og mediesosialiseringen	50
Skolens bidrag	50
Nye tilnærminger til dannelse	51
Literacy og kompetanse	52
Undervisning med medier - en lang historie	53
Film som bidrag til å revolusjonere utdanningssystemet	55
Radio og fjernsyn - «fullkomne tekniske hjelpemidler»	56
Den «nye» teknologiens inntog i flere faser	57
Undervisningsteknologi og masseproduksjon av utdanning	58
PC-er og individuelle, interaktive løsninger	59
Learning Management-systemer, kommunikasjon og samarbeid	60
Sosiale medier og medier som allestedsnærværende	60
Undervisning om medier - aktive produsenter og kritiske konsumenter	61
Et sammensatt og motsetningsfylt bilde	63

Kapittel 3

Digitalt innfødte eller bare medialiserte?	67
<i>Yngve Troye Nordkvelle og Yvonne Fritze</i>	
Digitale? Innfødte?	67
Studentrolle, eksistens og tidsbruk	69
Medialisering	71
Undersøkelse av de digitalt aktive eller de eksotiske studenter	72
Studentenes bruk av mediateknologier	74
Studentenes bruk av nettet	74
Bruk av IKT på studiene	75
Studentenes oppfattelse av lærernes bruk av IKT	76
Dream team	76
Kjønn og bruken av IKT	77
Egen generasjon?	77
Diskusjon	78
Konklusjon	81

Kapittel 4

Ungdommens stemme i Amandus-filmer 85
Yvonne Fritze og Geir Haugsbakk
 Amandus-festivalen – fra medieundervisning til karrierevei 85
 Barn og unge med egne stemmer i samfunnet 87
 Dagens hyperkomplekse og polysentriske samfunn 89
 Ulike kunnskapsformer og kjennetegn ved medieproduksjoner 90
 Amandus-filmene – kategorier og utvalg 91
 Fiksjon – valgmuligheter og usikkerhet 91
 Dokumentar – subjektive perspektiver 94
 Ekstremспорт – unike opplevelser og selvhevdelse 96
 Tendenser til mer profesjonalisering og mindre originalitet 98
 Den refleksive Amandus-filmen – ungdommens stemme 99

Kapittel 5

Ditt liv som film: Om ungdom og ungdomsfilm 105
Jo Sondre Moseng
 Hvor kommer ungdomsfilmen fra? 107
 Produksjonsvilkår – de voksnes lekegrind 109
 Polyfone ungdomsfilmer 110
 Konseptbaserte ungdomsfilmer 112
 Innlevelse, engasjement og kritisk refleksjon 114
 Ditt liv som film: Ungdomsfilmens forestillingsunivers 115
 Avslutning 119

Kapittel 6

Medier og globalisering 123
Øyvind Kalnes
 Innledning 123
 Globalisering og medialisert dannning 125
 To teser om politisk danning og nye sosiale medier 128
 Hatpolitikk-hypotesen 129
 Kosmopolitikk-hypotesen 131
 Hat- og kosmopolitikk i praksis 133
 Hatpolitikk på nettet 134
 Kosmopolitikk på nettet 139
 Avsluttende diskusjon 143

Kapittel 7

Mediene i politikken	149
<i>Øyvind Kalnes</i>	
Innledning	149
Populærkulturen i undervisningen	151
Populærkultur og fag	151
Hvorfor bruke fiksjon og underholdning?	153
Mulige læringsformål ved å kombinere fag og film	155
Positivistisk bruk for å belyse hendelser og temaer	156
Post-positivisme som dekonstruksjon av kultur	157
Post-positivisme som dekonstruksjon av teori	159
Eksempellet Game of Thrones	160
Kort om det realistiske perspektivet i IR-teori	161
Game of Thrones som realistisk fantasy?	163
Avslutning	169

Kapittel 8

Organisering og styring av læring gjennom «Learning Management System» - et medium eller et «pedagogisk jernbur»?	175
<i>Yngve Troye Nordkvelle og Grete Netteland</i>	
Innledning	175
Hva er et LMS?	175
Oversettelse, remediering og kapasiteter	177
«Skyld på læreren»	180
Teknologikritikk og sosial rekonstruksjon	181
Fra jernbur til vekstbenk	182
Kvalitetslæring i LMS	184
Studenters læringsutbytte	185
«Et sted å være - et sted å lære»	187
Avslutning	188

Kapittel 9

Museumspedagogikk møter mediepedagogikk	193
Medier som formidlingsform og læringsverktøy i museer og vitensentre	
<i>Dagny Stuedahl</i>	
Museumspedagogikk - et felt i endring	194
Museer som arena for læring på tvers av kontekster	197
Ungdom og museer	198

Digitale medier redefinerer museumspedagogikk	200
Fotografering som støttefunksjon for elevbesøk i Vikingskipshuset	203
Mediepedagogikk møter museumspedagogikk	206

Kapittel 10

Digital historiefortelling - formidling, refleksjon og læring	213
--	------------

Grete Jamissen

Innledning	213
Digital historiefortelling og læring - kategorier og eksempler	215
Hva er det med den digitale fortellingen og læring?	217
En narrativ tilnærming - hvorfor er fortellingen viktig?	218
Den kreative arbeidsprosessen	226
Konklusjon og videre arbeid	228

Forfatterpresentasjoner i alfabetisk rekkefølge	233
--	------------